

УДК 800.732:801

USING OF SUFFIXOID -THERAPY IN PSYCHOLOGY

ВИКОРИСТАННЯ СУФІКСОЇДА -ТЕРАПІЯ У ПСИХОЛОГІЇ

Samoilenko O.V. / Самойленко О.В.

c.philol.s., as.prof. / к.філол.н., доц.

ORCID:0000-0001-5040-874X

Kornieieva O.M./Корнієєва О.М.

ORCID:0000-0003-1023-7135

Donetsk national medical university, Lyman, Pryvokzalna, 27, 84404

Донецький національний медичний університет, Лиман, Привокзальна, 27, 84404

Анотація. Роботу присвячено функціонуванню терміноелементів грецького та латинського походження у галузі психології. У якості ілюстративного матеріалу використовуються назви методів лікування, для творення яких найпродуктивнішим є суфіксоїд -терапія.

Ключові слова: термін, афіксоїд, суфіксоїд, префіксоїд.

Афіксоїд – це морфема, яка має ознаки як афіксів, так і коренів. Особливо вони є розповсюдженими у медичній термінології, де продуктивними є терміноелементи грецького та латинського походження.

До одного з найпродуктивніших суфіксоїдів медичної термінології можна віднести термінологічний конструкт -*терапія*, який має значення «лікування». Найчастіше лексеми утворюються за ономасіологічною моделлю «медіатив+процедура», тобто уточнюється, як або чим лікують. Можна навести багато поширених прикладів: *хіміотерапія*, *фізіотерапія*, *імунотерапія*, *гормонотерапія*, *гідротерапія*, *гемотерапія*, *вітамінотерапія*, *геліотерапія*, *фармакотерапія*. Цікаво, що за такою моделлю утворюються лексеми на позначення альтернативних методів лікування: *уринотерапія*, *анітерапія*, *гірудотерапія*. Як бачимо, елементом у препозиції може виступати як і афіксоїд грецького або латинського походження (*таласотерапія*, *електротерапія*), так і незапозичені основи: *маскотерапія* (*маскотерапія* – метод психологічної роботи, який заснований на визволенні внутрішнього глибокого стану людини на поверхню за допомогою маски), *музикотерапія* (метод музикотерапії допомагає збудувати такий асоціативний ряд: *мистецтво* – *творчість* – *переживання* – *творчість*). А творча людина завжди знайде вихід із будь-якої складної ситуації).

Останні два приклади ілюструють методи роботи у психології, де останнім часом широкого використання набули методи арт-терапії: *Загалом будь-який метод терапії може зашкодити, навіть **арт-терапія**. Тому є певні правила в роботі. В груповому процесі також є обов'язкові правила.* <https://voices.org.ua/news/shcho-take-artterapiia-ta-chomu-vona-efektyvna-u-roboti-z-ditmy-pid-chas-viyny/>. Лексема *арт-терапія* є дуже цікавою, бо її перша частина – це запозичення з англійської мови, тобто ми може констатувати поєднання запозиченої англійської основи із запозиченим грецьким суфіксоїдом. Можна знайти й інші приклади комбінування конструктів, запозичених з інших мов: *Основна мета **фуд-арт-терапії** – це стабілізація емоційновольової сфери, розвиток творчого мислення, дрібної моторики через нетрадиційні способи творчої діяльності для успішної самореалізації.* [2; 35]

Ще одним цікавим випадком є слово *фелт-терапія*. Фелт-терапія (англ. *felt* – вовна, валяти) – напрям в арт-терапії, який полягає у використанні вовни як стимульного матеріалу для самовираження і творчості клієнта. Вовна є унікальним матеріалом для застосування в арт-терапії, оскільки взята з живої істоти [2; 32]. Досить часто носії української мови помилково пов'язують цей термін з почуттями (від англ *felt* – 2-га форма дієслова *feel*).

У якості прикладів використання поєднання української основи та констркту терапія можна назвати слова *казкотерапія* та *глинотерапія*.

*Арт-терапевтка Наталя Демчук розповідає, що для **глинотерапії** використовують «живу» гончарну глину. Вона виступає артматеріалом, з якого можна створювати різні вироби.* <https://vn.20minut.ua/Kult-podii/yak-glinoterapiya-vchit-zhiti-tut-i-teper-i-ne-boyatisya-pomilok-likuv-11183707.html>

***Казкотерапія** – це метод, що використовує казкову форму для корекції емоційних порушень і вдосконалення взаємостосунків з навколишнім світом.* <https://www.ircentr.space/kazkoterapiya-dlya-ditej-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebam/zagalna/>

До найвідоміших методів роботи у психології, які містять конструкт - *терапія* можна віднести *драматерапію, мандалотерапію та ізотерапію*:

Заняття з **ізометранії** допомагають людям розібратися у власних почуттях і проблемах, сприяють розкриттю творчого потенціалу, відкривають нові ресурси й можливості. <https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/2022-izoterapija-jak-metod-psihologichnoi-korekcii.pdf>

Навчити дітей зосереджуватися, заспокоюватися може допомогти розфарбовування мандал. Саме тому дозвольте познайомити з методом **мандалатерапія**. <https://dnz1.osvita-konotop.gov.ua/20-05-2022r-mandaloterapiya-yak-riznovid-art-terapi%D1%97.html>

У вебінарі **«Як працює драматерапія з підлітками й дорослими»** драматерапевт і викладач у Королівській центральній школі мовлення та драми Університету Лондона Річард Хоугем розповів про принципи й перспективи роботи **сезам-терапії**. <https://voices.org.ua/blog/shcho-take-dramaterapiia-i-iak-vona-mozhe-ztsiliuvaty-ditey/>

До слів, які утворилися шляхом поєднання двох конструктів грецького та латинського походження можна віднести також **фототерапію**:

У **фототерапії** терапевтичний ефект досягається через цілеспрямовані дії психолога і клієнта, а в терапевтичній фотографії – за допомогою спонтанних відкриттів. [2; 26].

Іноді можна констатувати, що власне конструкт -терапія зникає, а його функцію починає виконувати елемент -арт-: **флюїд-арт**:

Основними техніками **флюїд-арт** є «Заливка калюжами» (*Puddle Pour*), «Брудна заливка» (*Dirty Pour*) та «Перевернутий стакан» (*Flip Cup*). Специфіка використання кольорів та кожної із технік допомагає створити неповторну абстрактну картину [С. 31].

Можна виділити три основні моделі творення видів лікування у психології: 1) лексеми, у яких компонент грецького походження -терапія комбінується з іншим терміноелементом греко-латинського походження; 2) термін утворюється шляхом поєднання конструкта українського походження та компоненту -терапія; 3) лексеми, які утворилися сполученням компонентів англійського та грецького походження.

Література

1. Методичний посібник з музикотерапії для дітей дошкільного віку зі складними порушеннями психофізичного розвитку / Укладач Н. Квітка. К.: 2013. 82 с.
2. Практикум з арт-терапії: навчально-методичний посібник. Ч. 2. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 148 с.